

KÚRIA

Bfv.II.1123/2012/7.szám

A Kúria Budapesten, a 2013. április hó 18. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A család büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben a Fővárosi Főügyészség által a terhelt terhére és a terhelt védője által a terhelt javára benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Pesti Központi Kerületi Bíróság 28.B.XVI.26.663/2010/70. számú ítéletét, illetőleg a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 24.Bf.XVI.6402/2012/6. számú ítéletét megváltoztatja:

a terhelt terhére megállapított bűncselekmények miatt kiszabott 2 év börtönbüntetés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést mellőzi.

Egyebekben a megtámadott határozatokat hatályában fenntartja.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Pesti Központi Kerületi Bíróság a 2011. december hó 8. napján kelt 28.B.XVI.26.663/2010/70. számú ítéletével

a terheltet bűnösnek mondta ki

- 2 rendbeli folytatólagosan elkövetett csalás bűntettében [Btk. 318.§ (1) bekezdés, (2) bekezdés II. fordulat c) pont, (6) bekezdés b) pont], és
- 2 rendbeli csalás bűntettében [Btk. 318.§ (1) bekezdés, továbbá egy esetben (5) bekezdés a) pont, továbbá egy esetben (2) bekezdés II. fordulat c) pont, továbbá egy esetben (5) bekezdés b) pont].

Ezért öt - halmazati büntetésül - 3 év börtönbüntetésre, 3 év közügyektől eltiltásra és 300.000 Ft pénzmellékbüntetésre ítélte. A pénzmellékbüntetést meg nem fizetése esetén 10.000 Ft-ként egy-egy nap szabadságvesztésre rendelte átváltoztatni. Rendelkezett három magánfél által előterjesztett polgári jogi igényről, valamint a büntetőeljárás során felmerült bűnügyi költség megfizetéséről.

A terhelt és védője által felmentés érdekében bejelentett fellebbezés alapján eljárva a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság 2012. május hó 15. napján tartott nyilvános ülésen meghozott 24.Bf.XVI.6402/2012/6. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta:

a terhelt 2 rendbeli, enyhébben minősülő csalás cselekményeinek jogszabályi alapját akként pontosította, hogy azok a Btk. 318.§ (1) bekezdésébe ütköznek, és közülük 1 rendbeli a Btk. 318.§ (5) bekezdés a) pontja, 1 rendbeli pedig a Btk. 318.§ (2) bekezdés II. fordulat c) pontjára figyelemmel, az (5) bekezdés b) pontja szerint minősül.

A terhelt börtönbüntetésének tartamát 2 évre enyhítette, a kiszabott szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette, a közügyektől eltiltást mellőzte.

A magánfelek polgári jogi igénye tárgyában hozott elsőbírói döntést pontosította.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A jogerős ítélet tényállásának lényege szerint a terheltnek a vádbeli időszakban az M. Kft.-ben, a V. Bt.-ben és az F. Bt.-ben volt érdekeltsége. A terhelt a 2000-2005. közötti adóévekben személyi jövedelemadó bevallást nem nyújtott be; az általa működtetett gazdasági társaságok pedig - szintén ezen adóévekben - társaságiadó-bevallást és mérlegbeszámolót szintén nem nyújtottak be. A terhelt ellen - szintén a vádbeli időszakban - a Gödöllői Városi Bíróság előtt több végrehajtási eljárási folyamatban volt olyan lejárt követelések érvényesítése végett, amelyek a terheltnek különböző magánszemélyek, illetve szolgáltatók felé fennálló tartozásából keletkeztek.

I. tényállási pont

A terhelt 2001. december 18. napján az I. Kft. telephelyén

devizaindexálású kölcsönszerződést kötött a K. Rt. sértettel a Renault Clio típusú személygépkocsi megvásárlására. A gépkocsi teljes vételára 1.550.000 Ft volt, melyből a terhelt 310.000 Ft önerőt fizetett be. A hitelintézet által folyósított 1.240.000 Ft hitelt a terheltnek 72 hónap alatt 24.494 Ft-os részletekben kellett volna visszafizetnie.

II. tényállási pont

A terhelt 2002. március 26. napján az M. Kft. kölcsönszerződést kötött a C. Rt. sértettel a Mitsubishi típusú tehergépkocsi megvásárlására. A gépkocsi teljes vételára 1.100.000 Ft volt, melyből a terhelt 485.000 Ft önerőt fizetett be. A hitelintézet által folyósított 615.000 Ft hitelt a terheltnek 24 hónap alatt 30.435 Ft-os havi részletekben kellett volna visszafizetnie.

III. tényállási pont

A terhelt 2002. október 4. napján a B. Kft. telephelyén kölcsönszerződést kötött a P. Rt. sértettel VW Passat típusú személygépkocsi vételárának kiegyenlítésére. A gépkocsi teljes vételára 3.700.000 Ft volt, melyből a terhelt 1.100.000 Ft önerőt fizetett be. A hitelintézet által folyósított 2.590.000 Ft hitelt a terheltnek 72 hónap alatt 52.701 Ft-os havi részletekben kellett volna visszafizetnie.

IV. tényállási pont

A terhelt 2002. május 8. napján a B. Kft. telephelyén devizaindexálású kölcsönszerződést kötött a K. Rt. sértettel Rover 75 típusú személygépkocsi megvásárlására. A gépkocsi teljes vételára 6.900.000 Ft volt, melyből a terhelt 2.478.325 Ft önerőt fizetett be. A hitelintézet által folyósított 4.421.675 Ft hitelt a terheltnek 72 hónap alatt 84.188 Ft-os havi részletekben kellett volna visszafizetnie.

V. tényállási pont

A terhelt 2002. november 28. napján a B. Kft. telephelyén kölcsönszerződést kötött a P. Rt. sértettel a KIA Pregio típusú személygépkocsi megvásárlására. A gépkocsi teljes vételára 1.480.000 Ft volt, melyből a terhelt 518.000 Ft önerőt fizetett be. A hitelintézet által folyósított 962.000 Ft hitelt a terheltnek 60 hónap alatt 23.335 Ft-os havi részletekben kellett volna visszafizetnie.

VI. tényállási pont

A terhelt 2004. március 31. napján a B. Kft. telephelyén kölcsönszerződést kötött az L. Rt. sértettel Fiat Stilo típusú személygépkocsi megvásárlására. A gépkocsi teljes vételára 4.470.000 Ft volt, melyből a terhelt 894.000 Ft önerőt fizetett be. A hitelintézet által folyósított 3.576.000 Ft hitelt a terheltnek 72 hónap alatt 61.073 Ft-os havi részletekben kellett volna visszafizetnie.

visszafizetnie.

Az ítéleti tényállás - annak tényállási pontonként történő részletes megjelölése mellett, hogy a terhelt hogyan és milyen összegben teljesített a szerződés megkötését követően azok legelső felmondásáig, illetve a felmondást követően, továbbá mennyi volt az elkövetéskori kárösszeg [I.tp.: 1.240.000 Ft; II.tp.: 615.000 Ft; III.tp.: 2.590.000 Ft; IV. tp.: 4.421.188 Ft; V. tp.: 962.000 Ft; VI. tp.: 3.576.000 Ft], és abból mennyi térült meg -, mind a hat tényállási pontnál megállapította, hogy a terhelt a kölcsönszerződés megkötésekor a fizetési szándékát illetően az adott pénzintézetet, mint sértettet megtévesztette, mivel a törlesztőrészleteket nem tudta és nem akarta fizetni; tisztában volt vele, hogy anyagi helyzete nem teszi lehetővé a felvett kölcsön teljes visszafizetését. Szándéka kizárólag arra irányult, hogy a vádbeli gépjárművet megszerezze és azt használja, így ezzel a sértettnek kárt okozott.

*

Az ügyben meghozott első-, és másodfokú ítélet ellen két, ellentétes irányú felülvizsgálati indítvány került benyújtásra. A jogerős ügydöntő határozat ellen a terhelt terhére a fővárosi főügyész a 2012. július 26. napján kelt Bf.12372/2012. számú átiratában nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416.§ (1) bekezdés b) pontjában írt okból a törvényben megszabott, a jogerős ügydöntő határozat közlésétől számított 6 hónapon belül [Be.418.§ (1) bekezdés].

Az indítvány szerint a terhelt korábbi elítélését képezi a Gödöllői Városi Bíróság (helyesen) 2001. február 12. napján jogerős 10.B.495/2000/13. számú ítélete, amelyben őt sikkasztás büntette miatt 6 hó - végrehajtásában 2 év próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre, és 30.000 Ft pénzmellékbüntetésre ítélték. Mivel a terhelt a Pesti Központi Kerületi Bíróság 28.B.XVI. 26663/2010/70. számú ítéletében elbírált csalási cselekményeket a próbaidő alatt (2001. december 18., 2002. március 26., október 4., május 8., és november 28.) követte el, csak a VI. tényállási pontban foglalt csalási cselekmény elkövetési ideje (2004. március 31.) esik kívül a próbaidőn, ezért a Btk. 91.§ (1) bekezdés c) pontjára figyelemmel indítványozta, hogy a Kúria a Be. 427.§ (1) bekezdés b) pontja alapján változtassa meg a Fővárosi Törvényszék határozatát, és a törvénynek megfelelő határozatot hozzon, vagyis mellőzze a felfüggesztő rendelkezést és a terheltet ítélje közügyektől eltiltásra is.

A Legfőbb Ügyészség BF.2488/2012. számú átiratában a terhelt terhére törvényes határidőben benyújtott felülvizsgálati indítványt helyes indokai alapján fenntartotta.

Időközben a terhelt meghatalmazott védője is - ugyan a Fővárosi Főügyészség indítványára és a Legfőbb Ügyész nyilatkozatára észrevételként, azonban tartalmában - önálló felülvizsgálati indítványt nyújtott be a terhelt javára a Be. 416.§ (1) bekezdés a) és c) pontjára alapított okokból.

A védő indítványában a c) pontos felülvizsgálati ok indokaként arra hivatkozott, hogy az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt ítélete felülbírálatra alkalmatlan, miután elmaradt a bizonyítékok részletes egybevetése. Így nem lehet megállapítani, hogy milyen bizonyítékok alapján és milyen logikai következtetéssel jutott a bíróság a tényállásokban írt kár bekövetkezésére, annak mértékére és a terhelti elkövetési magatartással történő okozati összefüggésre. Kifogásolta, hogy ezt a hibát a másodfokú bíróság nem állapította meg.

Sérelmezte továbbá, hogy a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével került sor, tekintettel arra, hogy a csalás törvényi tényállási elemei (kár, jogtalan haszonszerzési célzat), valamint az üzletszerűség ilyen irányú szándék bizonyításának hiányában nem áll fenn. Álláspontja szerint ha a terhelt egy jóval nagyobb értékű tárgyat ad az általa felvett kölcsön fedezetéül (főleg úgy, hogy az csökkentett értéken kerülhet elszámolásra) és a fedezetet nem vonja el, tehát a sértett abból szerződés szerint kielégítést nyer, fogalmilag kizárt, hogy a szándéka - akár eshetőlegesen is - kár okozására irányuljon.

Erre figyelemmel az eljárt bíróságok határozatainak hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta.

A Kúria a Be. 420.§-ának (1) bekezdése és a Be. 424.§-ának (1) bekezdése alapján nyilvános ülést tartott, amelyen a Legfőbb Ügyészség képviselője a terhelt terhére benyújtott felülvizsgálati indítványt fenntartotta. A terhelt védőjének erre érkezett - felülvizsgálati indítványnak minősülő - észrevételében foglaltakat ugyanakkor nem tartotta alaposnak. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének eleget tett, a bizonyítékok értékelésére ésszerű következtetések alapján került sor, a büntető anyagi jogszabályok törvényes alkalmazásával állapította meg a terhelt bűnösségét.

Mindezek alapján az ügyészi felülvizsgálati indítványnak helyt adva a megtámadott határozatok megváltoztatását és a törvénynek megfelelő döntés hozatalát, míg a védelmi indítvány tekintetében a sérelmezett határozatok hatályában fenntartását indítványozta.

A védő felülvizsgálati indítványában foglaltakkal egyezően szólalt fel.

A terhelt nyilatkozata szerint nem követett el bűncselekményt, egyben rendezett családi, magánéleti viszonyaira tekintettel is

kérte, hogy a Kúria ne adjon helyt az ügyészi felülvizsgálati indítványban foglaltaknak.

*

A Kúria a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott határozatot az abban rögzített tényállás alapul vétele mellett egyrészt a terhelt védőjének felülvizsgálati indítványában megjelölt - a Be. 416.§-a (1) bekezdésének a) és c) pontjában meghatározott - okokból, másrészt a fővárosi főügyész felülvizsgálati indítványában megjelölt - a Be. 416.§-a (1) bekezdésének b) pontjában meghatározott - okból, harmadrészt - a Be. 416.§-a (1) bekezdésének c) pontjában írt egyéb eljárásjogi felülvizsgálati okok tekintetében - hivatalból [Be. 423.§ (4)-(5) bekezdések] bírálta felül.

Ennek során a fővárosi főügyész felülvizsgálati indítványát alaposnak, a terhelt védőjének felülvizsgálati indítványát alaptalannak találta.

A Kúria abból indult ki, hogy a felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amelyre csak a törvényben pontosan meghatározott feltételek esetén van lehetőség. Az 1998. évi XIX. törvény (Be.) 416.§ (1) bekezdés a) és b) pontja alapján felülvizsgálatnak büntető anyagi jogi szabálysértés, valamint a c) pontja alapján ún. abszolút eljárási szabálysértések esetén van helye.

Az eljárási törvény szerint a tényállás helyessége a felülvizsgálat tárgya nem lehet. A felülvizsgálati eljárásban a Be. 423.§ (1) bekezdésének törvényi előírása szerint a tényálláshoz kötöttség érvényesül. A jogerős határozatban megállapított tényállás nem támadható.

A terhelt javára felülvizsgálati indítványt előterjesztő védő a felülvizsgálati indítvány okaként a Be. 416.§ (1) bekezdésének c) pontját is megjelölte. A Kúria először e kérdésben foglalt állást.

A Be. 416.§-a (1) bekezdésének c) pontja alapján felülvizsgálatnak a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen akkor van helye, ha a bíróság határozatának meghozatalára a 373.§ (1) bekezdésének I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor.

A védői indítvány ilyen, az érdemi felülvizsgálatot megalapozó eljárási szabálysértésre hivatkozott, amikor azt kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság határozatában indokolási kötelezettségének nem tett eleget, a másodfokú bíróság ítélete szerint pedig ez a hiba nem áll fenn.

A Be. 373.§-a (1) bekezdésének III. a) pontja szerint a másodfokú bíróság hatályon kívül helyezi az elsőfokú bíróság ítéletét, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja, ha az indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan.

A törvény kizárólag a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése, a cselekmény jogi minősítése, vagy a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása tekintetében teszi vizsgálандóvá az indokolási kötelezettség teljesítését.

A terhelt büntetőügyében az elsőfokú bíróság részletesen megindokolta, hogy milyen bizonyítékok, milyen indokok alapján állapította meg azt a tényállást, amelyre a bűnösség kimondását alapította (első fokú ítélet 7-16. oldala). Az indokolásból jól nyomon követhető, hogy az elsőfokú bíróság a másodfokon eljáró bíróság számára is irányadó tényállást a terhelt érdemi védekezésével szemben mely - a tárgyaláson is meghallgatott - tanúvallomásokra, és okirati bizonyítékokra alapította. Erre hivatkozással helyesen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének eleget tett, a bizonyítékokat kimerítően számba vette, azokat a logika szabályainak megfelelően értékelte.

A Kúria ezért a terhelt védőjének az indokolási kötelezettség megsértésére alapított felülvizsgálati indítványát nem találta alaposnak.

Az indítványban a védő anyagi jogi szabály megsértésére hivatkozott, amikor azt állította, hogy jogtalan haszonszerzési szándék, kár - mint tényállási elemek - hiányában a csalás nem állapítható meg.

A Kúria - a már hivatkozott tényálláshoz kötöttség folytán - kizárólag a tényállásból kiindulva vizsgálhatta, hogy a terhelt bűnösségének a kimondása a csalás bűncselekményében megsértette-e a büntető anyagi jog szabályait.

A Kúria a terhelt védőjének felülvizsgálati indítványát a büntető anyagi jogszabálysértésre hivatkozó részében sem találta alaposnak.

A felülvizsgálati eljárásban - amint arra már utalás történt - a tényálláshoz kötöttség érvényesül. A tényállás helyessége, az ítélet megalapozottsága, a bizonyítékok értékelése nem vizsgálható és nem bírálható felül. A Be. 423.§-a (1) bekezdésének második mondata szerint a felülvizsgálati indítványban a jogerős határozat által megállapított tényállás nem támadható. A felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítéletben megállapított tényállástól eltérő tényállás megállapítására ennél fogva nem kerülhet sor és ilyen eltérő tényállás megállapítása érdekében a jogerős döntés hatályon

kívül helyezésére nincs törvényi lehetőség.

A felülvizsgálati eljárás sajátos szabályrendszere okán az irányadó tényálláshoz tartozónak kell tekinteni a jogerős határozat indokolásának bármely részében szereplő minden ténymegállapítást, amely az elbírált cselekmény büntetőjogi megítélése körében jelentős.

A jelen ügyben irányadó tényállást ezért nem kizárólag az elsőfokú ítélet 3. oldalától 7. oldalig található történeti tényállás képezi, hanem ahhoz tartozóak a bíróságnak az ítélet indokolásának további részében tett tényből vont ténybeli következtetései, amely a bíróságnak ugyancsak ténymegállapító tevékenysége, de ide tartoznak az ún. tudati ténynek tekinthető történeti tények is, amik - mint a tényállás része - nem bírálhatók felül.

Ennek megfelelően az irányadó tényállás részét képezi az elsőfokú ítélet 15. oldalának utolsó bekezdésében és a 16. oldal első sorában tett az a ténymegállapítása, hogy a terhelt egy pénzügyi/adósság spirálba került, melynek folyamányaként a teljesítőképességével megtévesztette az egyes sértetteket, és ezzel összefüggésben nekik kárt okozott. Már a kölcsönszerződések megkötésekor - épp az adósságspirál miatt - tisztában volt a terhelt azzal, hogy anyagi helyzete nem teszi lehetővé a számára a felvett kölcsönök visszafizetését; a szándéka arra irányult, hogy a gépjárművet addig használja és birtokolja, amíg azt a bankok vissza nem veszik tőle, illetve ő le nem adja.

Ugyancsak a tényállás részét képezi a másodfokú ítélet 3. oldal második bekezdésének az a mondata, hogy a gépkocsik megvásárlásának idején a terhelttel szemben számos végrehajtási eljárás volt folyamatban, amelyekben csak a tőke követelések összege együttesen elérte a 12.574.335 forintot.

A Kúria tehát az ekként megállapított tényállásból kiindulva foglalt állást a felülvizsgálattal érintett cselekmény jogi minősítése tárgyában.

Az alapeljárásban kifejtett - a felülvizsgálati eljárásban lényegében megismételt - védelmi érvekkel szemben az ügyben eljáró első- és másodfokú bíróság a terheltet bűnösségét megállapította a csalás bűncselekményében. A bíróságok álláspontjával pedig a Kúria egyetértett.

A Btk. 318.§-ának (1) bekezdésében írtak szerint csalást követ el, aki jogtalan haszonszerzés végett mást tévedésbe ejt, vagy tévedésben tart és ezzel kárt okoz.

A csalás elkövetési magatartása a tévedésbe ejtés vagy tévedésben tartás. A tévedésbe ejtés a valónak és a valótlannak a felcserélése. A valótlanságnak valóságként feltüntetése, vagy a valóságnak más színben beállítása. Ennek eredményeként a sértetti

oldalon tévedés alakul ki. A tévedést pedig a tettes idézi elő, szóban, írásban, de nem kizárt a mulasztás sem. A tévedésnek nem kell kiterjednie a jogügylet egészére. Csak az szükséges, hogy a jogügylet olyan elemeit fogja át, amelyek a károkozással okozati összefüggésben állnak.

Az elkövetői magatartás szándékos, ezen túlmenően célzatos, az elkövető célja a jogtalan haszonszerzés, vagyis a cél nem a károkozás, hanem kizárólag a jogtalan haszonszerzés.

A törvényi tényállás megvalósulásának három, egymást kiegészítő okozati összefüggés megléte a feltétele.

A megtévesztő magatartásnak kell előidéznie a tévedést. Ehhez képest arra alkalmasnak, szándékosnak (és értelemszerűen más általának) kell lennie. A tévedésnek kell kiváltania a megtévesztett személy vagyoni jogi rendelkezését. Végül a megtévesztett személy vagyoni jogi rendelkezése és a bekövetkezett kár között szintén okozati összefüggésnek kell lennie. Csalás esetében ugyanis a kárt nem közvetlenül az elkövető megtévesztő magatartása, hanem a megtévesztett sértett vagyoni jogi rendelkezése okozza.

A jogtalan haszonszerzés nem önálló tényállási elem, hanem a megtévesztő magatartás célzata. A haszonszerzés megtörténtének kérdése a csalás miatti bűnösség megállapítása szempontjából közömbös. A kár bekövetkezte a tényállási elem, miáltal a csalás befejezetté válik akkor is, ha a hasznot az elkövető (vagy bárki más) nem, vagy még nem szerezte meg.

A felülvizsgálati eljárásban is irányadó tényállás egyértelműen rögzíti a terhelt tévedésbe ejtő magatartását, valamint a kár bekövetkeztének tényét.

Az irányadó tényállás szerint a terhelttel szemben a gépkocsik megvásárlásának idejében számos végrehajtási eljárás volt folyamatban, 2003-2005. évben adóbevallást nem nyújtott be, ennek ellenére rövid időközönként öt gépkocsit vásárolt hitelszerződés megkötése mellett, úgy, hogy a hitelszerződések megkötése pillanatában nem volt reális lehetősége a törlesztések megfizetésére, amivel ő maga is tisztában volt, ekként fizetési képességét illetően a pénzügyi intézeteket tévedésbe ejtette és ezzel nekik kárt okozott. Helyesen mutatott rá a másodfokú bíróság, hogy ennek tükrében az sem bírt jelentőséggel, hogy a Rover gépkocsi vonatkozásában csupán "átfinanszírozás" történt, hiszen ezen gépkocsi vételára is - újabb - hitel felvételével került kifizetésre a terhelt részéről. A terhelt szándéka az volt, hogy gépkocsikat minél hosszabb ideig használja, birtokolja, ennek érdekében időnként valamennyi összeget megfizetett.

A Kúria álláspontja szerint ezek a tények elegendőek ahhoz, hogy a csalás bűncselekményének tényállási elemei megállapíthatóak legyenek.

A cselekmény jogi megítélése körében a Kúria nem osztotta azt a védői álláspontot, miszerint kár nem következett be annak okán, hogy a gépkocsik valamennyi esetben fedezetül szolgáltak, amelyből a bank az előre kikötött szerződéses feltételek szerint kielégíthette volna igényét.

A csalás büntette kölcsön felvételével kapcsolatos minősítésének egyes kérdéseiről szóló 3/2009. Büntető jogegységi határozat III/2/b. pontja értelmében a csalás megállapításának a feltétele a visszafizetési szándék hiánya. Erre számtalan tényezőből, de leggyakrabban a fedezet, illetve a biztosítékok hiányából lehet következtetni. Ám, ha a visszafizetésnek van fedezete, ha a felajánlott biztosíték kellő fedezetet nyújt, a fizetési szándék hiánya a csalás megállapítását azonban ugyanúgy megállapíthatóvá teszi.

Jelen ügy irányadó tényállása pedig ezt a fizetési szándék hiányát fogalmazza meg.

A védő felülvizsgálati indítványában kifogásoltak okán a bekövetkezett kár tekintetében a Kúria rámutat, hogy az ítélezési gyakorlatnak megfelelően állapította meg mind az első-, mind a másodfokú bíróság, hogy a kár ténylegesen akkor következett be, amikor a sértett pénzügyi intézetek a megtévesztés hatására a kölcsönt a terhelt részére folyósították. Ekként a felvett kölcsönösszeg azonos a kár mértékével.

Az irányadó tényállás és a fenti jogi okfejtés tükrében az üzletszerű elkövetés törvényes megállapításához kétség nem fér. A Btk. 137. §-ának 9. pontja szerint üzletszerűen az követi el a bűncselekményt, aki ugyanolyan, vagy hasonló jellegű bűncselekmények elkövetése révén rendszeres haszonszerzésre törekszik. A védő felülvizsgálati indítványában megfogalmazottakkal szemben nem feltétele az üzletszerűség megállapításának, hogy a rendszeres haszonszerzésre törekvésen túlmenően az elkövető kifejezetten bűnöző életmódra rendezkedjék be. Ekként az, hogy a terhelt egy év alatt öt autót vásárolt önerő befizetése mellett úgy, hogy ezeket az autókat használta anélkül, hogy a törlesztőrészeket a kölcsönszerződésben foglaltak szerint fizette volna, az I. tényállási pontban foglalt Renault Clio autót pedig - annak ellenére, hogy nem adhatta volna el - értékesítette F. I.-nének, az üzletszerűség megállapítását megalapozza.

A Kúria mindezek alapján megállapította, hogy a terhelt bűnösségének a megállapítása a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése nélkül történt.

A másodfokú ítélet büntetést kiszabó rendelkezése ellen - a törvényes határidőn belül - a terhelt terhére a Be. 416.§-a (1) bekezdésének b) pontjában megjelölt okból a fővárosi főügyész

nyújtott be felülvizsgálati indítványt a fentiekben már rögzített jogi érvek miatt, melyet a Legfőbb Ügyészség is fenntartott.

A terhelt terhére bejelentett felülvizsgálati indítvány az alábbiak miatt alapos.

A Be. 416.§-a (1) bekezdésének b) pontja alapján felülvizsgálati ok, ha a büntető anyagi jog szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki.

A Kúria főszabályként kötve van a felülvizsgálati indítványhoz: a megtámadott határozatot a felülvizsgálati indítvánnyal megtámadott részében és csak a felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálja felül [Be. 423.§ (4) bekezdés]. A határozat megtámadott része a kiszabott szabadságvesztés-büntetés felfüggesztése, az indítványban meghatározott okot pedig annak törvénysértő mivolta jelenti.

A terhelt személyi körülményeire irányadó tények körében az elsőfokú bíróság rögzítette, hogy volt már büntetve. A Gödöllői Városi Bíróság a 2001. február hó 12. napján jogerős 10.B.495/2000/13. számú ítéletével sikkasztás büntette miatt 6 hónap börtönbüntetésre és 30.000 Forint pénzmellékbüntetésre ítélte. A bíróság a kiszabott szabadságvesztés végrehajtását 2 év próbaidőre felfüggesztette (elsőfokú ítélet 3. oldal). Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása körében súlyosító körülményként hivatkozott is arra, hogy a terhelt a bűncselekményeket felfüggesztett szabadságvesztés-büntetés hatálya alatt követte el. A felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtása elrendelésének mellőzését azonban nem indokolta. Az elsőfokú bíróság által kiszabott 3 év börtönbüntetést és 3 év közügyektől eltiltást a Fővárosi Törvényszék, mint másodfokú bíróság - a terheltnek fel nem róható tetemes időmúlásra és a kár nagyobb arányú megtérültére tekintettel - megváltoztatta, a terhelt börtönbüntetésének tartamát 2 évre enyhítette, a kiszabott szabadságvesztés végrehajtását 3 év próbaidőre felfüggesztette, a közügyektől eltiltást mellőzte.

A másodfokú bíróság - ítélete indokolásában - nem foglalkozott azzal a körülménnyel, hogy a terhelt a Pesti Központi Kerületi Bíróság 28.B.XVI.26663/2010/70. számú ítéletében elbírált csalási cselekményeket a Gödöllői Városi Bíróság 2001. február hó 12. napján jogerős 10.B.495/2000/13. számú ítéletével kiszabott és felfüggesztett szabadságvesztés-büntetés próbaideje alatt (2001. december 18., 2002. március 26., október 4., május 8., és november 28.) követte el, csak a VI. tényállási pontban foglalt csalási cselekmény elkövetési ideje (2004. március 31.) esik kívül a próbaidőn.

Nem állapította meg, ahogy az elsőfokú bíróság sem, hogy a terhelttel szemben a Gödöllői Városi Bíróság 10.B.495/2000/13.

számú ítéletével kiszabott szabadságvesztés-büntetésének végrehajthatósága a Btk. 67.§ (1) bekezdés d) pontja és a 68.§ (1) bekezdése értelmében 2008. február 12. napján elévült.

Ugyanakkor elkerülte a figyelmét a Btk. 100.§-a (3) bekezdésének az a szabálya, miszerint a mentesítés hatálya újabb bűncselekmény elkövetése esetén a büntetőjogi hátrányos következményekre nem terjed ki.

A jelen esetben ilyen hátrányos következményt tartalmaz a Btk. 91.§-a (1) bekezdésének c) pontja, ami kizárja a felfüggesztés kedvezményének alkalmazását akkor is, ha a szándékos bűncselekményt a szabadságvesztés végrehajtásának befejezése előtt vagy felfüggesztésének próbaideje alatt követte el.

A terhelt esetében ez a kizáró ok fennáll, hiszen újabb bűncselekménye szándékos, és azt - a VI. tényállási pontban foglalt cselekmény kivételével - a 2001. február 12. napján kezdődő két éves próbaidejének a tartama alatt, 2001. december 18. és 2002. november 28. között követte el.

Mindezek miatt a Fővárosi Törvényszék mint másodfokú bíróság a fentebb már megjelölt anyagi jogi szabály megsértésével fűggesztette fel a büntetés végrehajtását.

A Be. 427.§-ának (1) bekezdése b) pontja értelmében ilyen esetben - s az ügyészi indítvány erre irányult - a Kúria maga is hozhat a törvénynek megfelelő határozatot.

Ezért a Kúria a terhelt terhére bejelentett felülvizsgálati indítványnak helyt adott, és a Be. 427.§-a (1) bekezdésének b) pontja III. fordulata alapján a megtámadott határozatnak a kiszabott szabadságvesztés- büntetés felfüggesztésére vonatkozó törvénysértő rendelkezést mellőzte. Miután a felülvizsgálat szabályainak megfelelően csak a felfüggesztést mellőzhette a Kúria, az ügyészi indítvánnyal ellentétben közügyektől eltiltást nem szabott ki.

Mindezekre figyelemmel - s miután nem észlelt olyan eljárási szabálysértést sem, amelynek vizsgálatára a Be. 423.§-ának (5) bekezdése alapján hivatalból köteles - a Kúria a megtámadott határozatot egyebekben a Be. 426.§-a értelmében hatályában fenntartotta.

A Kúria határozata elleni fellebbezést a Be. 3.§-ának (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a 416.§-a (4) bekezdésének a b) pontja zárja ki.

A Be. 418.§-ának (3) bekezdése szerint minden jogosult csak egy

ízben nyújthat be felülvizsgálati indítványt, kivéve, ha az újabb felülvizsgálati indítvány benyújtása a 416.§ (1) bekezdésének e) vagy g) pontján alapul. A Be. 421.§-ának (3) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy az ugyanazon jogosult által ismételten előterjesztett, illetőleg a korábbival azonos tartalommal ismételten

*előterjesztett indítvány elutasítására vonatkozó határozat
hozatalát a Kúria mellőzheti.*

Budapest, 2013. április hó 18.

*Dr. Katona Sándor s.k. a tanács elnöke, Dr. Krecsik Eldoróda s.k.
előadó bíró, Lászlóné Dr. Verebélyi Edina s.k. bíró*

A kiadmány hitelével:

*tisztviselő
Bné*